

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Внутрішній аудит

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 9 від 23 грудня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Внутрішній аудит
Викладач (-і)	Василюк М.М., д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(066)4653250
E-mail викладача	mariya.vasyliuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6730
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Внутрішній аудит» є вибірковою освітньою компонентою підготовки високо кваліфікованих фахівців, враховуючи, що внутрішній аудит є невід'ємною складовою системи управління суб'єкта господарювання, спрямованою на забезпечення ефективності управлінських процесів, оцінку ризиків та підвищення рівня корпоративного управління. Підготовка фахівців спрямована на формування теоретичних знань і набуття практичних навичок щодо організації та проведення систематичного оперативного контролю та внутрішнього аудиту, як функції оперативного управління підприємством.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Мета:</i> формування у студентів системного розуміння принципів та методів внутрішнього аудиту, здатності критично оцінювати та покращувати процеси управління, ризик-менеджменту та системи внутрішнього контролю у діяльності суб'єктів господарювання, зокрема щодо: виконання завдань внутрішнього аудиту, аудиту ефективності бізнес-процесів; розробці антикризових заходів служби внутрішнього аудиту, що сприятимуть ухваленню альтернативних управлінських рішень.</p> <p><i>Цілі курсу:</i> опанування студентами навичок щодо теоретичних основи та практичної методики і організації проведення внутрішнього аудиту, включаючи його методологію, стандарти, процеси та інструменти. Засвоєння: теоретичних основ відповідності внутрішнього аудиту діючим правилам та процедурам; практичної оцінки ефективності елементів системи внутрішнього контролю; сприяння керівництву підприємства в удосконаленні бізнес-процесів; забезпечення користувачів достовірною інформацією і підготовка пропозицій щодо вдосконалення діяльності підприємства.</p>	
4. Програмі компетентності та результати навчання	
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p><i>Фахові компетентності:</i></p> <p>СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.</p> <p>СК07. Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості.</p>	

Фахові компетентності:

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Програмні результати навчання:

ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

ПР09. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств.

ПР10. Розуміти теоретичні засади аудиту та вміти застосовувати його методи і процедури.

ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	16	6
практичні	16	6
самостійна робота	58	78

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
II	071 Облік і оподаткування	третій	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ 1. Виникнення і розвиток внутрішнього аудиту та його завдання. 2. Предмет, об'єкти і принципи внутрішнього аудиту. 3. Відмінності внутрішнього й зовнішнього аудиту. 4. Види внутрішнього аудиту.	2/1	2/1	4/8
ТЕМА 2. РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ 1. Професійні організації внутрішніх аудиторів. 2. Міжнародні стандарти внутрішнього аудиту. 3. Нормативно-правове регулювання внутрішнього аудиту в Україні.	2/-	2/-	10/10

ТЕМА 3. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ (СТАНДАРТИ) 1. Кодекс професійної етики внутрішнього аудитора. 2. Стандарти якісних характеристик. 3. Стандарти діяльності.	2/1	2/1	8/12
ТЕМА 4. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ Й ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ 1. Загальні вимоги до організації функціонування служби внутрішнього аудиту на підприємстві. 2. Функції та обов'язки служби внутрішнього аудиту. 3. Підходи до реалізації функції внутрішнього аудиту.	2/-	2/1	8/8
ТЕМА 5. ПЛАНУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ 1. Підготовка стратегічного плану внутрішнього аудиту. 2. Загальна структура та основні етапи проведення внутрішнього аудиту. 3. Річне планування внутрішнього аудиту. 4. Планування завдання внутрішнього аудиту та складання робочої програми аудиторського завдання.	2/1	2/1	8/12
ТЕМА 6. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ 1. Методичні засади проведення внутрішнього аудиту. 2. Методика аудиту системи внутрішнього контролю бізнес-процесів підприємства. 3. Аудиторські докази у внутрішньому аудиті і оцінка ризиків помилок і шахрайства.	2/1	2/1	6/8
ТЕМА 7. ДОКУМЕНТУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ 1. Загальні вимоги до документації внутрішнього аудиту. 2. Робочі документи внутрішнього аудитора. 3. Звітність внутрішнього аудитора.	2/-	2/-	8/12
ТЕМА 8. ОРГАНІЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У СФЕРІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ 1. Взаємодія служби внутрішнього аудиту з найвищим керівництвом підприємства. 2. Комунікативні зв'язки внутрішніх аудиторів з іншими підрозділами підприємства. 3. Взаємодія внутрішніх з органами державної влади.	2/1	2/1	6/8
Разом	16/6	16/6	58/78

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>До залікової відомості виставляється підсумкова оцінка за стобальною шкалою та шкалою ECTS:</p> <p>Зараховано – “відмінно” (90-100 балів) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильній обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>Зараховано – “добре” (70-89 балів) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вмє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p>
---	---

	<p>Зараховано – “задовільно” (50-69 балів) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно- наслідкові зв’язки;</p> <p>Незараховано “незадовільно” (менше 50 балів) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами. Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання в навчальному семестрі (90 %); – самостійна робота студента (індивідуальне завдання/тестування (10 %). <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.</p> <p>Якщо студент пропустив заняття (лекційні чи практичні) без поважної причини та без відома викладача – він зобов’язується відпрацювати їх.</p> <p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Також за рішенням кафедри обліку і оподаткування здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (див. Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, URL: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Студенти виконують письмові роботи, основною метою яких є перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу. У разі відсутності здобувача з поважних причин при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного семінарського (практичного) заняття. При неявці здобувача у зазначений термін без поважних причин кількість балів за контрольну роботу дорівнює "0" (нуль). При написанні письмових робіт слід дотримуватись академічної доброчесності.</p>
Практичні заняття	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і практичні навички з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
Підсумковий контроль	<p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за всі види робіт, які здійснювались протягом вивчення дисципліни.</p>

Самостійна робота	<p>Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни «Внутрішній аудит» складає 58 годин для студентів денної форми навчання та 78 год - для заочної форми навчання. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника (https://dlearn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6730).</p> <p>Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.</p>
-------------------	--

7. Політика курсу

Письмові роботи: студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання у визначений для контролю самостійної роботи період згідно графіку навчального процесу. Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>.

Академічну заборгованість студент здає відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>. Списування під час контрольних робіт та екзамену є недопустимими. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Вживати їжу та напої під час занять в аудиторії забороняється (крім води або за медичними показаннями).

Відвідування занять: відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил.

Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а "нб" округляється.

Індивідуальні завдання виконуються відповідно до затверджених кафедрою вимогах.

Політика щодо дедлайнів та перескладання роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% менше). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, довідка від лікаря з зазначенням періоду хвороби).

Неформальна освіта: у студентів є можливість отримати додатковий бал до підсумкової оцінки (3 або 5 балів залежно від складності курсу), пройшовши онлайн курси на платформі Coursera, Prometheus (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: <https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Обраний курс повинен розширювати знання з дисципліни "Внутрішній аудит". Сертифікат потрібно надіслати на електронну адресу: mariya.vasyliuk@pnu.edu.ua) не пізніше ніж за 5 днів до останнього практичного заняття.

Попередньо студент повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу mariya.vasyliuk@pnu.edu.ua).

8. Рекомендована література

1. Про внутрішній аудит : проект Закону України URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55935
2. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII.
3. Про затвердження Кодексу етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту : Наказ МФУ України від 29.09.2011 р. № 1217 <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1195-11>
4. Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту: Наказ Міністерства фінансів України від 04.10.2011 р. № 1247 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1219-11>

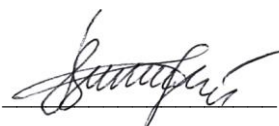
5. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (Стандарти). URL: <https://na.theiia.org/translations/PublicDocuments/IPPF-Standards 2017-Ukrainian.pdf>.
6. Кодекс етики Інституту внутрішніх аудиторів URL : <http://iiaua.org/wp-content/uploads/2013/10/Code-of-Ethics-Ukrainian.pdf>

7. Аудит: навч. посіб. / [С.І. Дерев'янка, Н.П. Кузик, С.О. Олійник, О.М. Ганяйло] - К. : «Центр учбової літератури», 2020. - 380 с.
8. Бержанір І.А. Організація і методика аудиту: навч. посіб. для закладів вищої освіти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань: ВПЦ «Візаві», 2022. 326 с.
9. Василюк М.М., Васильченко С.М. Формування механізму контролю за результатами діяльності органів місцевого самоврядування // «Регіональна економіка та управління», 2021. Вип. 4 (34). С. 15-18.
10. Внутрішній аудит : навчальний посібник / за ред. Ю. Б. Слободяник. Суми: ТОВ «ВПІ «Фабрика друку», 2018. 248 с.
11. Гончарук Я. А. Аудит: Навч. посіб. / Я. А. Гончарук, В.С. Рудницький. - К.: Знання, 2018. – 443 с.
12. Деева Н.М. Аудит: навч.-метод. посіб. / Н.М., Деева, О.І. Дедіков. - К.: ЦУЛ, 2019. – 184 с.
13. Облік, аналіз, аудит і оподаткування: навч.-метод. Посібник / А.І.Вергун, Т.В.Косташ, Т.М.Ковальчук, М.А.Проданчук, І.І.Никифорак; за заг. ред. д.е.н., проф. Т.М.Ковальчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2020. 520 с.
14. Коблянська К.Ю., Бобошко В.С. Організація внутрішнього аудиту на підприємстві. Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал. 2021.
15. Максимчук І.А., Уманець Т.М. Організація внутрішнього аудиту на підприємствах: ризик-орієнтований підхід. Економіка. Фінанси. Право. №8/2021. С.19-24.
16. Облік і аудит: навч. посібник / Т.М.Ковальчук, І.І.Никифорак; за ред. Т.М.Ковальчук. Вид. 2-ге, доп. та перероб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 316 с.
17. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т. Аудит: Навч. посібник. Вид. 4-те, перероб. і допов. К.: Алерта. 2020. 852 с.
18. Потриваєва Н. В., Біленко А. С. Внутрішній аудит як ефективний метод управління підприємством. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018, Вип. №23, С.691-694.
19. Рожелюк В. Організаційні та методичні аспекти внутрішнього контролю контролю процесу переробки продукції. Світ фінансів. 2019. № 1. С. 121–131.
20. Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит. Практикум. - К.: ЦУЛ, 2022. 416 с.
21. Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 412 с.
22. Рязанова Н.О. Аудит : навч.-метод. посіб. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 234 с
23. Federation of Accountants (IFAC) – The International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). 2020. URL: <https://www.iaasb.org/projects/quality-control>
24. Якість сучасного аудиту: навч. посібник / за ред. М. М. Василюк, О.Е.Лубенченко, О. Ю.Редько / Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2020. 132 с.
25. Трохановський В.Д., Василюк М. М. Внутрішній аудит в системі управління грантовою діяльністю закладів вищої освіти // Ефективна економіка. № 10 (2024). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.18 25>

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Інституту внутрішніх аудиторів України. URL : <https://iia-ua.org/?tag=%D1%96%D0%B2%D0%B0%D1%83>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfm.gov.ua>
3. Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL : <https://www.apu.com.ua>
4. Офіційний сайт Асоціації бухгалтерів і аудиторів. URL : <http://www.uacaa.org>
5. Спеціалізований інформаційно-аналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів. URL : <http://www.ukr.buhgalter.com.ua>

Викладач

Марія ВАСИЛЮК